صفحه‌آرا: علی حسنی

مجلس | سیدمزارعبداللهی: روزنامه‌نگار

بهارستان در تراز نظارت

نظام مهندسی زیر ذره‌بین؛ معیشت در کانون توجه

دومین جلسه علنی مجلس در سال جدید، با عبور از فضای تبریک و دید و بازدید، به نقطه‌ای جدی رسید؛ جایی که قانون نظام مهندسی و بحران مسکن، محور گفت‌وگوی صریح نمایندگان با دولت شد و نطق‌ها، تذکرها و بیانیه‌ها، دغدغه‌های ملی را به صحن آورد.

سه‌شنبه ۱۹ فروردین، صحن مجلس شورای اسلامی به ریاست محمدباقر قالیباف، به‌طور رسمی وارد فضای کاری شد. گزارش کمیسیون عمران درباره آسیب‌شناسی اجرای قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، اولین دستور کار جدی پارلمان در سال ۱۴۰۴ بود؛ گزارشی که نه‌تنها واکنش‌های صریح نمایندگان را در پی داشت، بلکه بستر گفت‌وگویی جدی میان مجلس و دولت را فراهم کرد.

سازمانی با ۴هسته، اما بدون استقلال؟

علی‌اصغر یوسف‌نژاد، معاون پارلمانی وزیر راه و شهرسازی، در دفاع از عملکرد نظام مهندسی به صحن آمد و اعلام کرد گردش مالی این سازمان در ۳۱ استان، حدود ۴هست است؛ رقمی که ۶۰ درصد آن صرف حقوق و مزایا می‌شود. او ضمن تشریح ساختار ۴رکنه سازمان، تأکید کرد که بخش قابل توجهی از بودجه به امور اداری و توسعه اختصاصی دارد و جای نگرانی از انحراف مالی وجود ندارد.

اما سخنان معاون وزیر، قانع‌کننده نبود. محمدرضا رضایی‌کوچی، رئیس کمیسیون عمران، از ضعف استقلال سازمان سخن گفت و تصریح کرد: «تا زمانی که نظام مهندسی زیر سایه دولت حرکت کند، نمی‌توان از کیفیت ساخت‌وساز توقعی داشت.»

امین مقومی نیز با استناد به آمارها، از آموزش گسترده مهندسان و نرخ پایین تخلفات دفاع کرد، اما در عین حال پرده از واقعیتی تلخ برداشت: «میانگین درآمد یک مهندس در سال گذشته کمتر از حداقل حقوق قانون کار بوده است.»

قالیباف: نظارت یعنی اصلاح، نه مج‌گیری

در جریان این بحث‌ها، رئیس مجلس نیز وارد میدان شد. قالیباف در سخنانی صریح، گفت: «نظارت برای مج‌گیری نیست. باید با نگاه اصلاح‌گرایانه سراغ سیستم برویم. ما می‌توانیم بحران مسکن را تا پایان برنامه هفتم کنترل کنیم، به شرط آنکه تحرک واقعی در تصمیم‌گیری‌ها ایجاد شود.»

او در ادامه افزود: «وقتی زن و شوهر هر دو شاغل‌اند اما سقف بالای سر ندارند، تمام درآمدشان صرف اجاره می‌شود. باید برای این معضل چاره‌ای بیاندیشیم اندیشید.»

از صحن تا سنگر اقتصاد و امنیت

بخش دیگر جلسه به نطق‌های میان‌دستور اختصاص داشت؛ جایی که نمایندگان با صراحت درباره مسائل کشور هشدار دادند.

جلال‌الدین سراج، نماینده مخالف سارش با غرب، با اشاره به تحریم‌ها گفت: «آمریکا به‌دنبال جنگ نظامی نیست؛ هدف آن‌ها ناتوان‌سازی جمهوری اسلامی از درون است.» این هشدار، با لحن تندتری از سوی محمدباقر بحرانی دنبال شد: «صهیونیست‌ها منتظر انتقام الهی باشند؛ انتقام خدا سخت است.»

از سوی دیگر، روح‌الله فلسفی با تمرکز بر اقتصاد، گفت: «تا زمانی که انقلاب کشاورزی در کشور رخ ندهد، از بانقلاق اقتصادی خارج نمی‌شویم.»

تذکراتی از جنس رنج مردم

تذکرات نمایندگان نیز، بازتابی از زندگی روزمره مردم بود. حسین پور کولیری را «نام یک دره» خواند، نیک‌بین از «مرد گمی روحی دانش‌آموزان به‌خاطر تغییرات کنکور» گفت و امیر از خوزستانی سخن گفت که «تشنه بود، تشنه‌تر شد.»

قائم‌مقام از فدا شدن جان مردم در پروژه‌های عمرانی انتقاد کرد و احمدی با طعنی تلخ پرسید: «بجطور می‌خواهیم سرمایه‌گذار را برای تولید قانع کنیم وقتی بستر مهیا نیست؟»

بیانیه ۲۵۰امضایی برای اجماع علیه تحریم

در پایان جلسه، عضو هیأت‌رئیسه مجلس، بیانیه‌ای با امضای ۲۵۰ نماینده را قرائت کرد که طی آن، تحریم وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران از سوی آمریکا محکوم شد. این بیانیه، یکی از معدود نقاط اجماع در صحن بود و بازتاب نگاه مشترک نمایندگان نسبت به تحرکات ضدایرانی غرب.

کلام آخر

نشست ۱۹ فروردین‌ماه، چهره واقعی مجلس را پس از تعطیلات نوروزی نشان داد؛ مجلسی که با پرونده‌هایی پرحاشیه، از نظام مهندسی تا معیشت و تحریم، روبه‌روست. نمایندگان نشان دادند که آماده ورود به مباحث حساس و ساختاری هستند، اما آیا این جسارت به خروجی مشخصی خواهد رسید؟ پاسخ این سؤال، به هفته‌ها و ماه‌های آینده گره خورده است.

شایعه‌سازی با ترور خیالی

یک منبع آگاه ضمن رد شایعه برخی رسانه‌های معاند درباره ترور فرمانده هوافضای سپاه پاسداران، آن را بخشی از سناریوی تکراری دشمن برای ایجاد اختلال در فضای روانی کشور دانست. این منبع آگاه تأکید کرد که دشمنان ایران با القای اخبار کذب، تلاش می‌کنند ذهن مردم را به سمت فضای جنگ و ترس سوق دهند. /فارس

خبرهایی که نمی‌بینید

حمایت چین از دیپلماسی هسته‌ای

چین بر لزوم صداقت سیاسی آمریکا در مذاکره با ایران تأکید کرد. لین جیان، سخنگوی وزارت امور خارجه چین، ضمن تأکید بر راه‌حل سیاسی و دیپلماتیک، به‌عنوان تنها مسیر درست برای حل مسئله هسته‌ای ایران، از واشنگتن خواست براساس احترام متقابل وارد گفت‌وگوشود و از تهدید به زور و فشار حداکثری دست بردارد. /ایرنا

عکس: حمیدرضا نوروزی

میزگرد تلویزیون همشهری درباره روایت‌سازی آمریکایی از مذاکره در عمان

دروغ مستقیم

ماجرای اصرار ترامپ بر «مذاکره مستقیم» در گفت و گو با ابراهیم متقی و مهدی خورسند

گزارش ۱ | محمدعلی حسن‌نیا / رضا عموبی

ایالات متحده در سال‌های اخیر، به‌ویژه پس از خروج یکجانبه از برجام، نشان داده که نه‌تنها به تعهدات بین‌المللی خود پایبند نیست، بلکه با روایت‌سازی‌های رسانه‌ای، تلاش می‌کند واقعیت‌های مذاکرات با ایران را به نفع خود بازسازی کند. ادعای اخیر دونالد ترامپ درباره برگزاری گفت‌وگوی مستقیم میان ایران و آمریکا در روز شنبه، نمونه‌ای آشکار از این پروژه تبلیغاتی است؛ این درحالی است که ایران صراحتا اعلام کرده مذاکرات تنها در قالب غیرمستقیم و از طریق واسطه‌ها پیگیری می‌شود. این سیاست آمریکا مسبوق به سابقه است: تحریف شکل مذاکرات برای نمایش دستاوردهای جعلی یا در صورت شکست، انتقال بار مسئولیت به ایران. در حالی که طی سال‌های گذشته، ایران و آمریکا بارها از طریق کشورهای واسط مانند عمان، قطر و اتحاد به اروپا وارد رایزنی‌هایی برای مدیریت تنش شده‌اند، واشنگتن با فضاسازی دروغین، به‌دنبال بهره‌برداری سیاسی از هرگونه تعامل دیپلماتیک است. بی‌اعتمادی ایران به آمریکا ریشه در همین رفتارهای فرصت‌طلبانه دارد. تهران بارها تأکید کرده که تنها در قالب مذاکرات غیرمستقیم و بر مبنای اصول مشخص، حاضر به گفت‌وگوست. هرگونه فشار برای تغییر این چارچوب، نه‌تنها کمکی به حل مسئله نمی‌کند، بلکه شکاف‌ها را عمیق‌تر خواهد کرد. برای روشن‌تر شدن فضای مذاکرات، گفت‌وگوی ابراهیم متقی و مهدی خورسند از کارشناسان برجسته روابط بین‌الملل را که در تلویزیون اینترنتی همشهری انجام شده است، در ادامه می‌خوانید.

برای مردم سؤال است که فرق میان مذاکره مستقیم و مذاکره غیرمستقیم چیست؟

ابراهیم متقی: مذاکرات ایران و آمریکا دوران مختلفی داشته است. دیدار هیأت ایرانی با عمان در گذشته در زمانی که ویلیام برنز، رئیس هیأت مذاکره‌کننده آمریکا بود، برگزار شده بود و در آن زمان برنز رئیس هیأت آمریکایی بود و آقای خاجی از طرف ایران در این مذاکرات در سال ۱۳۹۱ حضور داشت. در آن مذاکره یک نوع هم‌سطحی در موقعیت افراد به چشم می‌خورد و هر دو طرف معاون وزیر امور خارجه بودند. در فضای فعلی مذاکرات در عمان، موقعیت وزیر امور خارجه ایران به لحاظ ساختاری از اعتبار بیشتری برخوردار است و ما شاهد هم‌سطحی میان مذاکره‌کنندگان نیستیم. آمریکایی‌ها معتقدند که مذاکرات در سطح وزیر امور خارجه ایران رسمی و مستقیم است. ما قبلا هم در دوران آقای ظریف مذاکره مستقیم با آقای کری به‌عنوان وزیر امور خارجه آمریکا داشته‌ایم. الان در فضای آغازین طبیعی است که مقامات عمانی نقش میزبان و شروع کننده فضای دیپلماتیک را داشته باشند. اگر به من برنامه‌ریزی این مذاکرات را پیشنهاد می‌دادند، به‌هیچ‌وجه در سطح وزیر امور خارجه شروع نمی‌کردم؛ بلکه تیم شروع‌کننده در حد معاون وزیر امور خارجه یا یک از اعضای شورای عالی امنیت ملی بود. ایران با حضور وزیر امور خارجاش در مذاکره می‌خواهد اراده خود را نشان دهد که در مذاکره و عراقچی تصمیم‌گیرنده نیست. حتی شخص آقای روبیو به‌عنوان وزیر امور خارجه آمریکا هم تصور حضور ایران در این سطح را نداشت. احتمالا ما در نامه نوعی پاسخ داده بودیم که آقای ویتکاف به‌عنوان معاون بین‌الملل وزارت امور خارجه است. یعنی ما در یک سطح عالی در مذاکرات شرکت کرده‌ایم. وزیر امور خارجه دارای جایگاه است و مواضعی که اتخاذ می‌کند، مواضع رسمی کشور است. خیلی از وزرای امور خارجه آمریکا مثل خانم کاندولیزا رایس که استاد روابط بین‌الملل بود و از ساحت امنیت جهانی آگاه بود، وقتی وارد صحبت دیپلماتیک می‌شد در همان زمینه مربوطه صحبت می‌کرد؛ چون حرف‌های وزیر امور خارجه سندیت دارد و دارای الزام‌آوری است. در حال حاضر به‌نظر می‌رسد که ما در مذاکرات دارای سرعت عمل زیادی هستیم و کاش با وزنه سبک‌تری شروع می‌کردیم تا ثبت رکورد اولیه حاصل شود. امیدواریم که مذاکرات نتایج خوبی برای امنیت کشور داشته باشد.

آیا در حال حاضر ما شاهد یک جنگ روانی از سوی ترامپ هستیم؟ این وضعیت چه پیامدهایی دارد؟ و مذاکرات مستقیم و غیرمستقیم چه پیامدی برای طرفین خواهد داشت؟

مهدی خورسند: هر عمل ما در مذاکرات دارای پیام است. شیوه قدم زدن، خندیدن و نشستن ما به طرف مقابل پیام صادر می‌کند. منطق می‌گوید که در شرایط فعلی با توجه به نابرابری امکانات دوطرف میز گفت‌وگو، شما باید زمان بخرید تا بتوانید بهترین اتفاق را در برابر حرکت تهاجمی رقم بزنید. ما باید از برجام عبرت بگیریم. در زمان برجام کارشناسان نظر ندادند و حتی بعد از امضای برجام هم اجازه برگزاری جلسات تخصصی برای بررسی آن را نداشتند. ما یک تعهد بین‌المللی امضا کردیم، اما کارشناسان آن را بررسی نکردند. در وضعیت فعلی ما انتظار بیشتری داشتیم؛ چون آقای عراقچی در سفرهای خارجی‌اش توانسته است خود را به‌عنوان استاد دیپلماسی عمومی نشان دهد و با حضور در رستوران‌ها پیام دوستی و قدرت ایران را به جهان صادر کند. اینکه تا یک ساعت قبل از سخنان ترامپ اعلام شود مذاکره مستقیم نداریم و بعد ترامپ پیام می‌دهد که مذاکره مستقیم خواهد بود،

ابراهیم متقی: بدترین وضعیت این است که آمریکا خواستار راهبرد «سوسیس برشته» شود، یعنی ما مذاکره را انجام می‌دهیم و مانند سوسیسی که چرخانده می‌شود، به مرحله یک طرف برشته خواهد شد و بازیگری که قدرت بیشتری دارد، به اهداف خود می‌رسد

شورای عالی امنیت ملی بود. ایران با حضور وزیر امور خارجاش در مذاکره می‌خواهد اراده خود را نشان دهد که در مذاکره و عراقچی تصمیم‌گیرنده نیست. حتی شخص آقای روبیو به‌عنوان وزیر امور خارجه آمریکا هم تصور حضور ایران در این سطح را نداشت. احتمالا ما در نامه نوعی پاسخ داده بودیم که آقای ویتکاف به‌عنوان معاون بین‌الملل وزارت امور خارجه است. یعنی ما در یک سطح عالی در مذاکرات شرکت کرده‌ایم. وزیر امور خارجه دارای جایگاه است و مواضعی که اتخاذ می‌کند، مواضع رسمی کشور است. خیلی از وزرای امور خارجه آمریکا مثل خانم کاندولیزا رایس که استاد روابط بین‌الملل بود و از ساحت امنیت جهانی آگاه بود، وقتی وارد صحبت دیپلماتیک می‌شد در همان زمینه مربوطه صحبت می‌کرد؛ چون حرف‌های وزیر امور خارجه سندیت دارد و دارای الزام‌آوری است. در حال حاضر به‌نظر می‌رسد که ما در مذاکرات دارای سرعت عمل زیادی هستیم و کاش با وزنه سبک‌تری شروع می‌کردیم تا ثبت رکورد اولیه حاصل شود. امیدواریم که مذاکرات نتایج خوبی برای امنیت کشور داشته باشد.

آیا در حال حاضر ما شاهد یک جنگ روانی از سوی ترامپ هستیم؟ این وضعیت چه پیامدهایی دارد؟ و مذاکرات مستقیم و غیرمستقیم چه پیامدی برای طرفین خواهد داشت؟

مهدی خورسند: هر عمل ما در مذاکرات دارای پیام است. شیوه قدم زدن، خندیدن و نشستن ما به طرف مقابل پیام صادر می‌کند. منطق می‌گوید که در شرایط فعلی با توجه به نابرابری امکانات دوطرف میز گفت‌وگو، شما باید زمان بخرید تا بتوانید بهترین اتفاق را در برابر حرکت تهاجمی رقم بزنید. ما باید از برجام عبرت بگیریم. در زمان برجام کارشناسان نظر ندادند و حتی بعد از امضای برجام هم اجازه برگزاری جلسات تخصصی برای بررسی آن را نداشتند. ما یک تعهد بین‌المللی امضا کردیم، اما کارشناسان آن را بررسی نکردند. در وضعیت فعلی ما انتظار بیشتری داشتیم؛ چون آقای عراقچی در سفرهای خارجی‌اش توانسته است خود را به‌عنوان استاد دیپلماسی عمومی نشان دهد و با حضور در رستوران‌ها پیام دوستی و قدرت ایران را به جهان صادر کند. اینکه تا یک ساعت قبل از سخنان ترامپ اعلام شود مذاکره مستقیم نداریم و بعد ترامپ پیام می‌دهد که مذاکره مستقیم خواهد بود،

ابراهیم متقی: بدترین وضعیت این است که آمریکا خواستار راهبرد «سوسیس برشته» شود، یعنی ما مذاکره را انجام می‌دهیم و مانند سوسیسی که چرخانده می‌شود، به مرحله یک طرف برشته خواهد شد و بازیگری که قدرت بیشتری دارد، به اهداف خود می‌رسد. ما باید از سنوهای برجام بچرخیم. خواستن خود طرف برای ایرانی و متن واحد برجام، یکسان نیست و اهداف دو طرف در برجام در تناقض قابل حل بود. تصور ما از برجام وعده‌های اقتصادی برای لغو تحریم‌ها بود و طرف آمریکایی به دنبال یک برجام امنیتی و اعمال محدودیت برای ایران بود. دستاورد ما در حوزه اقتصادی تقریبا هیچ بود و اینکه ترامپ از برجام خارج شد چون تصور داشت که برجام نتوانسته رفتار ایران را در منطقه و حوزه موشکی تغییر دهد.

هدف آمریکا و ایران در مذاکرات چیست؟ آیا مذاکرات در چارچوب برجام پیش خواهد رفت؟ یا موضوعات فراتر خواهد بود؟

مهدی خورسند: مذاکره در زمانی شکل می‌گیرد که دو طرف علاقه‌مند باشند امتیاز بدهند و در مقابلش امتیاز هم بگیرند. چرا ما تجربه برجام را بدآور می‌شویم؟ چون آقای عراقچی خودش یکی از سنوهای برجام بود. خواستن خود طرف برای ایرانی و متن واحد برجام، یکسان نبود و اهداف دو طرف در برجام در تناقض قابل حل بود. تصور ما از برجام وعده‌های اقتصادی برای لغو تحریم‌ها بود و طرف آمریکایی به دنبال یک برجام امنیتی و اعمال محدودیت برای ایران بود. دستاورد ما در حوزه اقتصادی تقریبا هیچ بود و اینکه ترامپ از برجام خارج شد چون تصور داشت که برجام نتوانسته رفتار ایران را در منطقه و حوزه موشکی تغییر دهد.

الان هم سطح و عمق و موضوع مذاکرات به‌درستی مشخص نیست و هیچ خبری در این ارتباط در دسترس نیست. نیت آمریکایی‌ها براساس اخبار و موضع‌گیری‌ها درباره امنیتی و هزینه محدود کردن ایران در منطقه و بین‌الملل و در حوزه هسته‌ای است. ما هم دوباره با نیت اقتصادی وارد مذاکره شده‌ایم. در واقع هر دو طرف مذاکرات قبلی در عمان در همان فضای قبل از سال ۲۰۱۵ و با همان فضای ذهنی قبل از برجام وارد مذاکره شده‌اند.

تحلیل شما از روند مذاکرات چیست؟ آیا مذاکرات مثبت خواهد بود؟

ابراهیم متقی: قبل از هرچیز باید به رفتار اسرائیل توجه کرد. به‌طور کلی رویکرد اسرائیلی‌ها انهدام هر بازیگر مقاومت و دارای قدرت در منطقه است و نگاه آمریکایی‌ها این است که نیاز نیست این بازیگران را منهدم کرد، بلکه باید اراده آنها را کنترل و بر استراتژی آنها غلبه کرد. به‌نظر می‌رسد که نگاه اصلی طرف آمریکایی در مذاکرات این است که ایران قابلیت هسته‌ای خود را کاهش دهد، اما به چه میزان؟ به ۴درصد برسد؟ آیا ما ساتنریفوز را حفظ می‌کنیم؟ آیا ذخایر اورانیوم را حفظ می‌کنیم یا خیلی از قابلیت‌ها فریز می‌شوند؟ آیا فقط بازرسی است یا کنترل هم خواهد بود؟ آیا قابلیت هسته‌ای ما به اکسید اومنیوم تبدیل می‌شود؟ در این وضعیت ما به نقطه اول می‌رسیم، مانند بازی مار پله و دوباره بازیگر از ابتدای بازی شروع می‌کند. ایران هزینه بسیاری برای قابلیت‌هایش کرده است و ما در برجام قابلیت ۲۰درصدی داشتیم. در فضای فعلی سؤال این است که چه خواهیم داشت؟ و چه چیزهایی را در اختیار آژانس قرار می‌دهیم و چه به‌دست می‌آوریم؟ از زمانی که ترامپ رئیس‌جمهور شده است، محدودیت جدی برای صادرات نفت ایران ایجاد نشده، اگر ترامپ براساس رویکرد دولت اول خود وارد می‌شد، چالش جدی برای ایران و چین شکل می‌گرفت. در دور اول مذاکرات نتایج آن مشخص خواهد شد، که چرخانده می‌شود، مرحله به مرحله یک طرف برشته خواهد شد و بازیگری که قدرت بیشتری دارد، به اهداف خود می‌رسد. ما باید مراقب باشیم که در فضای سوسیس برشته مذاکره نداشته باشیم. آمریکایی‌ها این الگوی سوسیس برشته را در برابر لیبی هم قرار دادند. ما اگر قدرت خود را از دست بدهیم، قدرت ساختاری را هم از دست می‌دهیم. برای امنیت و رفاه باید قالب‌های قدرت داشته باشیم. خود ترامپ هم گفته بود که مذاکرات ما با ایران در قالب مذاکرات لیبی خواهد بود. مرشایمر در کتاب «تراژدی سیاست قدرت‌های بزرگ»، می‌گوید که قدرت‌های بزرگ سیاست‌شان تهاجمی است و همدل رفتاری آمریکا را مطرح می‌کند و می‌گوید اگر بازیگر در دیپلماسی در فضای الحاق قرار گرفت، در مرحله بعدی قدرتش شکسته خواهد شد. الحاق در شرایطی به‌وجود می‌آید که یک بازیگر در شرایط مصالحه و سازش قرار بگیرد و این یک تجربه خوب برای هر کشوری نخواهد بود.

آمریکایی‌ها در ذهن خودشان ابزار ایران را چه می‌دانند؟ اساسا ایران چه ابزارهایی برای مذاکره دارد؟

مهدی خورسند: مذاکرات صرفا باید در موضوع هسته‌ای باشد نه مسائل منطقه یا توان نظامی. ما باید از ورود به مسائل نظامی و غیرهسته‌ای در مذاکرات خودداری کنیم، چون توان نظامی و بازیگری منطقه‌ای ابزار ایران است که نباید آنها را از دست بدهد. در زمان برجام هم آمریکا تلاش داشت تا موضوعات دیگر را مطرح کند که موفق نشد. آمریکایی‌ها یک قانون دارند که براساس آن دولت فعلی نمی‌تواند برای دولت بعد تصمیم بگیرد. باید بدانیم که دولت ترامپ چند سال دیگر به پایان می‌رسد و دولت بعدی معلوم نیست چه رویکردی داشته باشد. لذا توافق ما ۳سال بیشتر عمر نخواهند داشت و ما باید به این نکته توجه کنیم.

آیا سازوکاری در آمریکا وجود دارد که رئیس‌جمهور بعدی از توافق خارج نشود؟

ابراهیم متقی: ما باید توجه کنیم که مذاکره را در چه سطحی انجام می‌دهیم. قبلا در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵هم روی سطح مذاکره تأکید داشتیم. ما نیاز به ضمانت اجرایی داریم. اما کانون اجرایی آمریکا و ما یک اکثمن پلن روبه‌رو هستیم. این پلن اجرایش مربوط به همان رئیس‌جمهور است و اگر خوب باشد تا دوره خودش آن را اجرا خواهد کرد و شاید بعدا بخواهد انتظارش را افزایش دهد و آن پلن هم تغییر کند. اکشن پلن وضعیت ضعیف‌تری در مقایسه با پلن دارد. آمریکایی‌ها حتی پیمان‌هایی که در سنا تصویب و ما تصویب و تبدیل به تعهدات دولت شده، از آن بیرون می‌آیند؛ مثلا توافق پاریس و برخی توافقات دیگر. آمریکایی‌ها در جنگ با سرخ پوستان ۴۰۰فرارداد بستند و چندماه بعد، از همه قراردادها خارج شدند. وقتی ما به یک توافق رسیدیم، انتظارات بیشتر می‌شود و اگر توافق به سازش، این توافق بیشتر هم بافی می‌ماند. در عین حال خیلی از پیمان‌هایی که حتی در سنا تصویب شده بود، با تغییر شرایط عوض شد. لذا باید توازن میان دو طرف مذاکره وجود داشته باشد تا اگر طرف مقابل تعهدات را نادیده گرفت، بتوانیم به این اقدامات پاسخ دهیم.

به‌نظر شما توافق احتمالی با آمریکا کوتاه‌مدت است یا بلندمدت؟

مهدی خورسند: با توجه به نگاه مبتنی‌بر آمریکا به غرب آسیا و نگاه ایران به آمریکا ما هرگز به یک سند بلندمدت همکاری و حل منافع مسائل دو طرف نمی‌رسیم. چه در آمریکا و چه در ایران. به کوتاه‌مدت و میان‌مدت است این جایزه را از آن خود کند.

اگر طرح ترامپ برای مالکیت بر غزه یا باکسازی غزه قابل اجرا باشد، کل جامعه بین‌المللی با اینده بسیار ترسناکی روبه‌رو خواهد شد و این یعنی شکست قوانین بین‌المللی.

حکم حبس برای سردبیر نشریه آلمانی به اتهام طعنه به وزیر

دادگاهی در آلمان سردبیر نشریه «دوچیلند کوریر» را به‌دلیل ساخت و انتشار تصویری فکاهی از وزیر کشور، به ۷ماه حبس تعلیقی محکوم کرده است. دیوید بندلر به‌دلیل انتشار تصویری فکاهی از نانسی فایزر، وزیر کشور آلمان و کنایه‌زدن به او، محکوم شده است. /راشاتودی

خبرهایی که نمی‌بینید

مایکروسافت کارمندان معترض خود را اخراج کرد

ابتهال عبوساد و وانیا آکروال از کارمندان معترض مایکروسافت به‌دلیل آنچه اقدامات نادرست خوانده شده اخراج شده‌اند. این کارمندان علاوه بر اعتراض در مراسم ۵۰سالگی مایکروسافت، در اعتراض به همکاری مایکروسافت با جنایات اسرائیل به سایر کارمندان ایمیل‌هایی فرستاده‌اند. /سی‌ان‌بی‌سی

صفحه‌آرا: مجید اصغری

یادداشت | هونگ‌ا فن: استاد دانشگاه شانگهای چین

ترامپ طرحی برای مالکیت غزه ارائه کرده است؟

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در کنفرانس مطبوعاتی مشترک با بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل گفته: «آمریکا مدیریت نوار غزه را برعهده خواهد گرفت... ما مالک آنجا خواهیم بود.» او همچنین گفت که «اگر ما، فلسطینی در نوار غزه باید به‌طور دائم در خارج از این منطقه اسکان داده شوند. در واقع، این نخستین بار نیست که دونالد ترامپ طرحی را برای پاکسازی نوار غزه پیشنهاد می‌کند. او پیش‌تر نیز در ۲۵آذرماه، آشکارا پیشنهاد نقل مکان ساکنان نوار غزه به اردن و مصر را داد. براساس چشم‌انداز ترامپ، غزه به‌عنوان یک پروژه املاک و مستغلات توسعه می‌یابد و به بهشت تورستمدان تبدیل خواهد شد. با این حال، غزه تنها مکانی برای توسعه املاک نیست، بلکه بخشی از مسئله فلسطین هم هست که نگاه صرفا تجاری به آن سرشار از پیامدهای سیاسی و قومی بسیار نامناسب است. علاوه بر این، وضعیت توسعه کنونی مصر و اردن که دونالد ترامپ آنها را به‌عنوان مقصد مهاجرت ساکنان غزه تعیین کرده است، ایده‌آل نیست؛ بنابراین هم عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر و هم ملک عبدالله، پادشاه اردن به صراحت از پذیرش مهاجران غزه طبق برنامه ترامپ خودداری کرده‌اند. پس چرا رئیس‌جمهور آمریکا درحالی که می‌داند طرحش با مشکلات متعددی مواجه است، چنین نظراتی را بیان می‌کند و همچنان بر اجرایی شدن آن اصرار دارد؟

اول، دونالد ترامپ به مسائل سیاسی از منظر تجاری نگاه می‌کند. در سال‌های اخیر خاورمیانه به منطقه اصلی تمرکز برای سازمان ترامپ تبدیل شده است. جرد کوشنر، داماد ترامپ در مصاحبه‌ای در دانشگاه هاروارد گفته است که اگر مردم بر توسعه معیشت تمرکز کنند، املاک و مستغلات ساحلی غزه بسیار ارزشمند خواهد بود. او همچنین گفته که تمام تلاش خود را می‌کند تا اول فلسطینیان را به بیرون از نوار غزه منتقل و سپس این محل را پاکسازی کند.

دوم، دونالد ترامپ به‌دنبال کاستن از فشار بر تل‌آویو و حمایت از بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل است. ترامپ با این طرح، همچنین رویکرد مماشات با نیروهای طرفدار اسرائیل در داخل آمریکا را در پیش گرفته است.

سوم، یکی دیگر از اهداف ترامپ، ایجاد روابط جدید آمریکا با خاورمیانه است. دولت آمریکا با تغییر در شرایط منطقه‌ای در خاورمیانه و همچنین رقابت شدید بین قدرت‌های بزرگ جهانی، تمایل دارد تا روابط خود را با دولت‌ها در خاورمیانه تقویت کند.

چهارم، از دیگر اهداف رئیس‌جمهور آمریکا دستیابی به شهرت شخصی است. ترامپ که چندین بار نامزد جایزه صلح نوبل شده است، اگر بتواند به برخی دیپلوماتی‌های دیپلماتیک در خاورمیانه پیچیده دست یابد، با صرفا نگرانی مثبتی نسبت به خاورمیانه از خود نشان دهد، ممکن است این جایزه را از آن خود کند.

اگر طرح ترامپ برای مالکیت بر غزه با باکسازی غزه قابل اجرا باشد، کل جامعه بین‌المللی با اینده بسیار ترسناکی روبه‌رو خواهد شد و این یعنی شکست قوانین بین‌المللی.

روایت‌سازی آمریکایی از مذاکره

تأکید ترامپ بر «مذاکره مستقیم» نوعی روایت‌سازی از گفت‌وگو با اهداف چندوجهی به‌حساب می‌آید

گزارش ۲ | علیرضا احمدی: روزنامه‌نگار

ایران بار دیگر تأکید کرده که تنها چارچوب مورد پذیرش برای گفت‌وگو با ایالات متحده، مذاکره‌ای غیرمستقیم است؛ مدلی که از سال‌ها پیش، به‌ویژه پس از عهدشکنی آمریکا در ماجرای برجام، به‌عنوان مسیر اصلی تعامل تهران و واشنگتن درنظر گرفته شده است. در این میان، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا با انتشار اظهاراتی مبنی بر انجام گفت‌وگوهای مستقیم میان ۳کشور در روز شنبه، بار دیگر به روایت‌سازی‌های دروغین و هدفمند متوسل شده است؛ ادعایی که بلافاصله از سوی منابع ایرانی رد شد. این نخستین بار نیست که کاخ سفید تلاش می‌کند با تحریف واقعیت‌های دیپلماتیک، افکار عمومی را درباره ماهیت گفت‌وگوها گمراه کند. تحلیلگران معتقدند که هدف از این فضاسازی «دستاورد‌سازی تبلیغاتی» برای آمریکا و درصورت ناکامی، «مقصرنمایی ایران» در شکست احتمالی مذاکرات است. با این حال، ایران با تکیه بر تجربه‌های گذشته و بی‌اعتمادی عمیق به واشنگتن، بر اصول خود در پایبندی به گفت‌وگوهای غیرمستقیم تأکید دارد و حاضر به عبور از این چارچوب نیست. در این گزارش، به ادواری از مذاکرات غیرمستقیم گذشته و سازوکار آن پرداخته شده است.

۱ مذاکره برای احیای برجام

زمان: ۵ فروردین ۱۴۰۰ (آوریل ۲۰۲۱)
میزبان: گرند هتل شهر وین
مذاکره‌کننده ایران: عباس عراقچی، مذاکره‌کننده ارشد ایران و کاظم غریب‌آبادی، نماینده ایران در سازمان انرژی اتمی
مذاکره‌کننده آمریکا: رابرت مالی، نماینده ویژه وزارت امور خارجه آمریکا در امور ایران
طرف ثالث: کشورهای عضو توافق برجام (تروئیکای اروپایی، روسیه و چین)
شکل مذاکره غیرمستقیم: در جریان مذاکرات برجامی فروردین ۱۴۰۰ گفت‌وگوهای غیرمستقیم در ۴هتل محرز انجام شد. به این شکل که نمایندگان کشور عضو برجام یعنی ایران، انگلیس، فرانسه، چین، روسیه و آلمان در یک هتل و مذاکره‌کنندگان آمریکا در هتل دیگری دیدگاه‌های خود را به یکدیگر منتقل می‌کردند.
نتیجه مذاکرات: ترجیه این مذاکرات در روزهای پایانی دولت دوم روحانی، از فروردین ۱۴۰۰ در حدود ۶روز و با نقش‌آفرینی آنریکه مورا، معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پیگیری شد، اما با زیاده‌خواهی طرف آمریکایی و طفره رفتن از موضوع رفع تحریم‌های ایران، به نتیجه روشنی نرسید تا در دولت شهیدرئیسی دوباره موضوع پیگیری شود.

۲ ادامه مذاکرات در دولت سیزدهم

زمان: آذر ۱۴۰۰ (دسامبر ۲۰۲۱)
میزبان: هتل کوبورگ در شهر وین
مذاکره‌کننده ایران: علی باقری‌کنی، مذاکره‌کننده ارشد ایران و معاون وزیر امور خارجه
مذاکره‌کننده آمریکا: رابرت مالی، نماینده ویژه وزارت امور خارجه آمریکا در امور ایران
طرف ثالث: آنریکه مورا، معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، نمایندگان تروئیکای اروپایی، روسیه و چین
شکل مذاکره غیرمستقیم: در هفتمین دور از مذاکرات برجامی، گفت‌وگوهای غیرمستقیم ایران و آمریکا از طریق نماینده سیاست خارجی اتحادیه اروپا در جریان بود و انریکه مورا نظرات و دیدگاه‌های دوطرف را به یکدیگر در دو محل جداگانه منتقل می‌کرد.
نتیجه مذاکرات: این دور از مذاکرات پس از وقفه ۵ماهه که در واقع آن را باید نخستین گفت‌وگوی غیرمستقیم ایران و آمریکا در دولت سیزدهم، آن‌هم به واسطه اتحادیه اروپا به‌حساب آورد، اگرچه با پیشنهادهای راهگشای ایران به‌منظور خروج از بن‌بست شکل گرفته در دورهای گذشته همراه بود، اما با کارشکنی طرف آمریکایی به نتیجه مطلوبی نرسید. پس از رایزنی‌های این دور، طرف آمریکایی پیشنهادهای ایران را رد کرد و راهبرد «مقصرنمایی ایران» را در پیش گرفت.

۳ ادامه کارشکنی‌های آمریکا

زمان: دی ۱۴۰۰ (دسامبر ۲۰۲۱)
میزبان: هتل کوبورگ در شهر وین
مذاکره‌کننده ایران: علی باقری‌کنی، مذاکره‌کننده ارشد ایران و معاون وزیر امور خارجه
مذاکره‌کننده آمریکا: رابرت مالی، نماینده ویژه وزارت امور خارجه آمریکا در امور ایران
طرف ثالث: آنریکه مورا، معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، نمایندگان تروئیکای اروپایی، روسیه و چین
شکل مذاکره غیرمستقیم: در این دور از مذاکرات که چند روز پس از دور هفتم، در شهر وین از سر گرفته شد، شکل مذاکره غیرمستقیم ایران و آمریکا ماندند دور گ